

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Három hónapra . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Apponyi gróf Zomborban.

Azon cikk, melyet lapunk múlt számában nevével aláírásával közlő tettem, — kötelességemmel teszem, hogy azok előtt, a kik e cikket szives figyelmükre méltatták, Apponyi grófnak megtörtént szerepléséről is elmondjam véleményemet. Megteszem ezt őszintén és leplezetlenül úgy, ahogy érzem és tudom. Megteszem ezt anélkül, hogy szavaimnak más sulyt akarnék vindikálni, mint azt, hogy ez az én egyéni meggyőződés.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy Apponyi gróf és társainak szereplését nem tartom semmivel sem többnek, mint a nemzeti párt szempontjából jogosult, — *pártdemonstrációnak*. A polgárság részéről pedig nem több az, mint speciálisan a bácsme gyei és zombori *nemzeti párt* által, szeretett és tisztelt pártvezérük személyének és politikai működésének ünneplése és helyeslése. Megbecsülni Apponyi személyét kell, ünnepleni politikai működését az ellenzék részéről helyén való lehet. Én azonban úgy Apponyi gróftól, mint a bácskai és zombori nemzeti párttól — a mai nehéz időben — mást vártam. Sziv-szorongva, visszafojtott lélegzettel lestem, hogy ez a nagy ész micsoda politikai enunciaciókat fog tenni, minő alkotmányos megoldását a jelenlegi szomorú viszonyoknak fogja az aggódó polgárok-nak megmutatni, reméltem s lokálpatriatizmusból előre is büszke voltam rá, hogy Apponyi *zombori* beszéde a bírálattal oly mértékűre fog számot tartani, mint pl. Szilágyi Dezső pozsonyi beszéde; s nem féltem attól sem, hogy a mennyiben ez a bővös beszédű férfi engem kapacitál, azt politikai tisztességérzetemből kifolyólag nyíltan is meg kell mondanom. Mindez nem történt meg. A választói jog kiterjesztésének szükségességét kaptam meg bevezetésnek, mert mint a nemes gróf mondá, az alkotmány és a törvényhozás nem a nyolcszáz ezer választó polgáré, hanem a népé,

— folytatásnak meg kellett hallgatnom a választási visszaélések, főispáni omnipotencia, a Dezsőffy- eset taglalását s a három millió történetét, — befejezésül szolgált pedig az, hogy el kell pusztulnia a jelenlegi rendszernek vagy az egész ellenzék a küzdő terén marad s legalább emléküket fogja megőrizni a haza, — valamint befejezésül szolgált a Tisza lex elítélése.

A bevezetés hidegen hagyott, mert nem tudtam átérteni, mi köze van ennek az egyébként fontos kijelentésnek, a jelenlegi politikai helyzetből való kibontakozáshoz, — a folytatás felháborította igazságérzetemet, mert törvényesebb formában nem folytak és nem folyhattak le választások, mint a bácsme gyei, mert igazságszeretőbb, békülékenyebb s az ellenzékétük jogos kívánságait jobban figyelembe vevő megyei kormányzatot Bácsme gyében és Zomborban senki sem kívánhat; mert a Dezsőffy- esettel és a három millió történetével a képviselőházat s így az országot is, hatás nélkül telebeszélte már az ellenzék, — a befejezést illetően pedig az a hitem, hogy bármily nemes érzést kelthet a hazában, a tisztességes harcban kimúlt gladiátorok emléke, — erre a tragédiára most nincs szükség, mert most cselekedni kell; a Tisza-lex helyes vagy helytelen volta pedig ma, midőn számos más égető kérdés és legelső sorban a mai zilált politikai helyzetből való kibontakozásnak helyes megoldása uralkodik az elmében, lehet tárgya, de nem alapja egy népgyűlés tartásának.

De mást, t. i. nagyobb őszinteséget és több politikai igazságérzetet vártam a bácsme gyei és zombori nemzeti párttól is. Apponyi gróf ünneplését minél fényesebbé tenni, a mellette s politikai elvei mellett való demonstráláshoz minél több választó polgárt összegyűjteni, — kötelességükben állott, szóval a pártbeli összetartozandóság leg- elemibb követelménye, megtisztelni a vezért, kü-

lönösen ha az Apponyi Albert gróf; de tiltakozom én s tiltakoznak úgy hiszem igen sokan az ellen, hogy a nemzeti párt népgyűlésének pártszínezete nem volt, hogy az a népgyűlés „pártkülönbség nélkül tartott népgyűlés” lett volna, hogy az azon hozott határozatot a különböző pártu polgárok együttes és egybehangzó nyilatkozata lenne, hogy az azon elhangzott beszédeket pártkülönbség nélkül helyeselhették volna. Velem együtt igen sok szabadelvűpárti választó volt jelen a népgyűlésen, de épen azért, mivel annak *világos pártszínezete* volt, mivel az tisztán *pártdemonstrációvá vált*, nem érezhették magukat jogosítva, — az ott elhangzott beszédek tartalma, a hozott határozat formája ellen tiltakozásuknak bármiféle módon is kifejezést adni, pedig ha e népgyűlés valóságos népgyűlés és nem pártgyűlés lett volna, bizonyára akadott volna szabadelvűpárti férfi, a ki Apponyi gróf, Günther Antal és Hock János fellépése dacára is meg merete volna mondani véleményét.

Ugy tudom, erre a „pártkülönbség” nélkülinek hirdetett népgyűlésre s az azon történetekre a feleletet a zombori és megyei szabadelvűpárt mihamarabb a kellő formában meg fogja adni.

Okosabbak tehát Apponyi Albert gróf és társai lejtövele által és a nemzeti párt gyűlése által sem lettünk, mert nem mutatták meg a kibontakozás *elfogadható* módját, nem vitték előre semmivel sem a megoldást, nem nyújtottak új látképet, nem mozgottak új alapokon, hanem maradtak a régin, a rekriminációk s néhol durva személyeskedések terén; csalódva teszem tehát le tollamat, mert a mit vártam, azt nem kaptam meg, a mit pedig megkaptam, azt alá nem írom.

Dr. Balogh Ernő.

A „BÁCSKA” tárcája.

THESSA.

Írta: Erdős Renée.

— Nagyon szerettek!

Kigyúlt arcát oda fektette a férfi keblére s szilaj erővel fonta karjait annak nyaka köré, mialatt ajkáról lázas hévvel áradtak a szavak, melyeket nem bírt, nem akart magába visszafojtani.

— Nagyon szerettek! Ezt mondom magamban már hónapok óta. Ezt mondom neked, ezt mondom a fának, a madaraknak, az egész mindenségnek. Belekiáltom a légbe, melyen keresztül e két szó felszáll a felhőkig s azokon túl az égbe! Nagyon szerettek! Te vagy az én uram, akinek egy szavára meghajtom térdemet. Te vagy, aki egyedül képes fékeiről leszakgatni, de egyúttal féken tartani az én vadindulatomat. Az egyedüli, akitől felek, az egyedüli, akit imádkok.

Elhallgatott. A szenvedélyes szavak mintha kifárasztották volna; karjai bágyadtan hanyatlottak le a férfi vállairól. Fejét lehajította. A férfi pedig mozdulatlan márvány-arcát felé fordítva, öntudatosan, csaknem hideg mosolyal ajkán mondá:

— Végre enyém vagy!

Azután átölelte a nőt és hosszasan, igézetesen nézett szemébe. Thessa kiszabadítá magát az ölelő karokból.

— Ne érintsen! Ne nézzen így reám! Ha ezt a hideg, öntudatos mosolyt látom az arcán, elpirulok szégyenemben, a gyöngeségem érzetében, a miért ennyire elragadtattam magamat. Önnek játéka, mulatsága nem leszek. Még szerelmem parancsára sem leszek. Most pedig menjen, hagyjon magamra.

— Elküld? Most küld el?

— Menjen, menjen! Érzem, hogy tehetetlen báb vagyok az ön kezében. Érzem, hogy nincs erőm önt mindörökké elkertülni. De most — most hagyjon magamra! — Sirbatnám. Érzem, hogy sirni fogok és nem akarom, hogy lássa. Menjen! majd visszajöhet, ha vége lesz ez örületes hangulatnak. Gyöngeségem kitérésére önt

arra indítá, hogy rohammal jöjjön zsákmányolni. Nem engedem. Férfjem van. Asszonybűszkeségemet erőszakosan fölkellette. Ölelése, csókja, még közelítése is gyűlöletet szítva szívemben. Menjen! Hatalmaskodása képessé tette arra, hogy megfojtsam önt.

A férfi közelebb lépett hozzá. Ára nyugodt, szemében dac és szigor. Kezeit belemélyesztette a nő szertel- ömlött ragyogó hajfürtjeibe. Csaknem suttogva mondá:

— Tigris.

A nő ismét változott. Ököibe szorított kezeit lassan ölébe eresztette, szempillái lecsukódtak, ajkai megnyitak. Nem szólt. Mintha várta volna, ami következik, akármilyen következik.

A férfi most már gyöngéden simogatta a hajfürtöket. — Ma ismét rossz napja van, Thessa! Látnom. Szemei körül bágyadtság és kékes gyűrűk. Beteg vagy, gyermekek?

És megcsókolta a nyakát; hátul, az apró, selyes, göndör fürtök között. A nő egész testében megrázkódott.

— Lásd, Thessa, milyen széppé, milyen bűbájossá tehetnéd mindkettőnk számára az életet! Hány fűvöztető pere tanui lehetnének e falak! Hány boldog óra édes emlékével lehetne szívünk gazdagabb! Míg így, ez az örökös harc, e folytonos töprengés, érzelmünknek e szakadatlan bírálgatása kimeríti erőnket s elviselhetetlenné teszi reánk nézve az életet. Miért akarsz dacolni a végzettel, mely minket összehozott s a szenvedéllyel, mely hozzám kapcsol? Értsd meg: örökre hozzám kapcsol. Mert mi áll ezental utunkban? Egy szalmaszál. A férjed. Taposd el azt a szalmaszálat! Ne légy gyáva. S ha már te az vagy, ne kívánd, hogy én is az legyek.

Elhallgatott. Hallgatott a nő is.

— Nincs szavad számomra Thessa?

— Gondolkodom.

— Meddig tart ez a gondolkodás?

— Örökké!

— Thessa!

— Igen, örökké! Ha te tudnád milyen nehéz megküzdeni néha egy szalmaszállal! Három hónap óta küzködöm magammal. Szerelmemmel, szenvedéllyemmel

és kötelességemmel. Három hónap óta minden nap kérdem magamtól, nem vagyok-e örült? Mivel tartozom én annak az embernek? Szeretettel? Becsüléssel? Ó gazdag volt, én szegény. Ó megvett engem pénzen, ragyogósan. De szerelmet nem adott neki, mert azt csak három hónap óta ismerem. Azóta borzadok a csókjától, reszketek az ölelésétől. Iriztat fog el, ha csak felém közelni látom. S ő ezt tudja, tudta kezdettől fogva, de nem törődött vele. Önt szerettem az első perctől fogva. A második találkozásnál már szerettem volna a nyakába borulni és kérni, hogy szabadítson meg ez embertől. Emlékszik, hogy kértem, könyörögtem, sirtam? S ön azzal felelt, hogy karjaiba szorított. Ebből állott az egész felelete. Oh valahányszor erre gondolok, elpirulok. Szégyenlem gyöngeségemet. Én szabadulást kerestem önnel s ön mulatságot kerestett nálam. Szívem élettársat áhitott s ön engem szeretőnek kívánt. Nem. Lelkiismeretemmel megútdtam alkudni, de büszkeségemmel megalkudni nem akarok. Érzem én, hogy az ön helyzete nem kellemes ez állásponttal szemben! Az enyém sem az. Büntessük csak egymást és bűnhődjünk egymásért! Én gyöngeségem miatt, ön ereje miatt. Ön óriási tüzet gyújtott, nem azért, hogy melegedjék, hanem azért, hogy szivarra gyujtson nála. Nekem elég volt. Szívem csak hadd égen, de szivartűzre nem adom. Távozzék!

— Igaza van Thessa s még sines igaza! Önnek végzete s nekem célom, hogy szeressük egymást s a szerelem minden boldogságát felkeressük és leljük egymásban. Ezért nem szükséges köztünk a házasság! Sőt akadály! Ön ezt évek mulva bizonyosan megbánta volna. Nyers leszek és őszinte. Szerelmünk kettőnk titka marad örökre s ehhez a becsületnek semmi köze. Ha ön miattam elválik a férjétől s az én feleségem lesz, ezáltal igen is érintve lesz a becsülete. Asszony, a kinek nem kellett egyik férfi, keresett másikat. Ez lenne a becsület? Ne legyen örült!

— Ön okoskodik és számít.

— Érzek is. Többet, jobban, mélyebben ön iránt mint férje!

— Ó férjem!

— Én szerelmese!

— Ez nem igaz. Ez órától fogva nem igaz.

Kockár Zsigmond.

Igaz, őszinte örömmel vettünk tudomást öfel-sége apostoli királyunk azon legmagasabb leiratá-ról, melylyel városunk társadalmának legkedveltebb alakját, Kockár Zsigmond kir. közjegyzőt királyi tanácsossá nevezte ki.

A legmagasabb királyi kegy megnyilatkozása oly férfit ért, kinél igazabban kevesen szolgáltak rá a kitüntetésre.

Kockár Zsigmond 1848-ban Zomborban szü-letett. Középkorai tanulmányait befejezvé, a jogot a pozsonyi és kecskeméti jogakadémiákon hallgatta és ott végelbocsátót nyert. Az ügyvédi vizsgát 1875. évben Budapesten tette le.

1876. évben május hó 6-án a zombori kir. járásbíróshoz albiróvá neveztetett ki, mely szol-gálatát közben 1882. június hó 23-án járásbíróvá léptettetett elő.

1887. évben Mártonffy Károly ellenében sza-badelvű programmal országos képviselővé választatván, Zombor városát az egész cikluson keresztül képviselte. Mandátuma 1892. évben lejárván, ezen év ápril havában hódsági, majd ugyanazon évben zombori királyi közjegyzővé neveztetett ki s ezen állásában mai nap is működik.

1877. évtől kezdve tagja a városi törvény-hatósági bizottságnak, a közigazgatási bizottság-nak és számos albizottságnak s elnöke az igazoló választmányának.

Mint ilyen meleg érdeklődéssel viseltetik a közügyek menete és a felvetett kérdések és in-tézkedések célszerű és szabályos keresztülvitele iránt.

Városatyai tisztét komolyan veszi és nincs olyan ülés, hol ő mint bizottsági tag meg nem jelenék és szakavatott tudásával a felvetett kér-dés megvitatásában élénk részt ne venne. Lelkes előharcosa minden ügynek, mely a város anyagi és szellemi felvirágoztatására irányul és szívvél-lélekkel törekedik arra, hogy úgy a város mint terület, valamint a polgárok jóléte előmozdittassék.

Sok messzeható és fontos kérdés megoldásá-ban játszott fontos szerepet és nagy része van abban, hogy városunk ma a vidéki városok kö-zött előkelő helyet foglal el.

Különösen fontos szolgálatot tett a magyar-ság és a magyar állameszme megszilárdulása érdekében és megfeszített buzgalommal minden lehetőt megtett arra, hogy ezen eszmék városunk-ban előtérbe állíttassanak. S hogy ezen törekvé-sei mily eredményt értek el, azt láthatjuk váro-sunk társadalmának nagy átalakulásán.

Hogy tudásával és szakavatottságával szülő-városán kívül Bács-Bodrogh vármegye közönsé-gének is szolgálatot tehessen, elfogadta a vár-megyei gazdasági egyesületben az alelnöki tisztet.

Mint tapasztalt jeles gazda bő ismereteit latba vetvén, a közgazdaság fejlődését célzó kér-dések megoldásában tevékeny részt vett, a vár-megye közönségének gazdasági érdekeit lelkiis-meretes ambícióval fejlesztette, s különösen közre-működött abban, hogy a munkaadók és munkások között élessé vált különbözőzetek békés uton a leg-előnyesebben kiegyenlítettessenek.

Mint a társadalom embere ott található min-denütt, hova őt előkelő műveltsége és megnyerő modora szölitja. — Nélküle nem folyik le semmi-féle nyilvános ünnepély, semmi nemű társas össze-jövetel, s a hol megjelenik, mindenütt lelke, elő-mozdítója a közös érdekeknek, — a jogos igények méltánylásának. — Hogy az egyesülést, társulást előmozdítsa, megalakította a zombori korcsolya-egyletet, s mint annak elnöke minden erejéből az egyet felvirágoztatására törekedik. Az ő szorgal-mazása és ösztönzésére épült fel a korcsolya-csar-nok, mely ma egyike városunk legszebb nyilvános helyiségeinek.

Mint politikus mindenkor egyik legkimagas-lóbb alakja volt és az ma is a szabadelvű irány-zatnak és nagyban hozzájárul ahhoz, hogy ezen irányzat Zomborban napról-napra erősül és iz-mosodik.

Midőn az érdeműs kitüntetett férfinak igaz örömmel fejezzük ki szerencsekívánatainkat, büsz-kén nevezük őt magunkénak és vele együtt mi is érezzük a legmagasabb kitüntetés nagy hord-erejét.

Kérjük, hogy továbbra is oly lelkes jó akarója maradjon szülővárosának és viselje továbbra is szívén azokat az érdekeket, melyeknek támogatása és előmozdítása megszerezte neki a közbecsülést és szeretetet s méltóvá tette arra, hogy a királyi kegy bokros érdemeit ily kitüntető jutalomban ré-szesítse.

Kereskedelmi hitelünk.

Oly gyakran fordulnak elő nálunk vagyoni bukások a kereskedelmi világban, hogy Arizo-nában képzeli magát az ember, az Amerika szabad államok Indiániával határos territoriumában, hol a vagyonbiztonság a leggyengébb lábón áll az unióban és erről annak „Kiriki“ című élelclapja oly épületes dolgokat közöl.

Egész telepünk van Bácskából Amerikába menekült gentlemenekből, kik számos embert becsapva és inségre juttatva, rebus bene gestis, keresztül ugortak a kerítésen és átkeltek az uj-világba. Többnyire ugyanazon fajbeli emberek, kik a reászedést okosságnak, a felültetett szánandó embereket pedig korlátoltaknak, butáknak dekla-rálják. Egyrészen igazságuk is van ezen minden

becsületről letett kalandoroknak, mivel a becsü-letes ember, épen mivel a becsületet másban is feltételezi, sokszor a maga kárára igen csalat-kozik és post festa veszi azután észre, kivel volt dolga. Leginkább földmivelő népiünket hálózzák be hízkeléssel, fényes ígéretekkel, sokszor vál-tókat velük aláíratnak, melynek következményeit az illetők meg nem gondolják.

Kivált Kula olyan notórius hely, hogy a bukások, kivált az utolsó időben, napirenden vannak és 1898-ban ott két elsőrendű régi és egy másodrendű cég megbukott.

Az idők súlyos volta, a kereskedelmi és az anyagi helyzet megromlása nem indokolja ezen gyakori bukásokat, hanem a tulhajtott fényűzés a családoknál idézik azokat elő. Bárminő kitar-tó szorgalommal vigye üzletét a főnök, legyen bár maga az igényélnküliségnek netovábbja, ha neje és háznépe nem képes a jövedelemnek megfele-lőleg élni, hanem azon tulcsap, ha hosszú évek mulva is, az üzletnek, mivel alapja nincsen, tönkre kell mennie.

Kereskedőink jórésze a régi szoliditást nem kultiválja úgy, mint a mult időkben, midőn annak legelső feladata volt kötelességeinek pontosan eleget tenni és hitelt szigoruan megőrizni. A mai modern, könnyelmű élet mellett, könnyen el-bánnak azon pénzzel, mely nem övé, hanem az áru szállító és a hiányt váltókkal, kölcsönökkel kell pótolnia. Ezen lebegő állapot azután eltarthat bizonyos ideig, míg végtére a források bedugul-nak és bekövetkezik a krach, a fény után a sötét árnyék.

Ezek után megjegyzem, hogy csődbeli el-járást oly igen enyhe, hogy bizony az sokszor normális büntetésével alig riasztja vissza a csalót. Az a pár havi, sokszor pár napi bezárás nem ijesz el senkit hasonló ténykedéstől és maga a büntető igazság csak tekintélyét veszíti a büntetés üres kísérletezésével. Már a rómaiak is nagy sulyt fektettek a hitelnek épentartására, mivel a köz-adóst szabadságvesztésre, illetve rabszolgaságra ítélték. Másutt az adósok tornya fennállott egész a jelen századig, hová mindenféle adós bezaratott.

Mind erkölcsi, mind nemzetgazdasági okok és a közhitel mellőzhetlenné teszi csődtörvényünk reformálását, mivel ha így marad, mind a bul-földön, mind a külső országokban, a szó szoros értelmében, a keleti államok nívaujára lesüllyed országos hitelünk, pedig az anyagi fejlődésnek és életnek legelső feltétele épen a hitel. Mindez konstatált és elismert dolog ugyannyira, hogy az új csődeljárásról el is készült a törvényjavaslat, mely valamely szakembernek fiókjában várja a feltámadást, — ki vele mielőbb, hadd lássa a világ!

R. Á.

— Szavam hát nem használ semmit. Jól van Thessa! Elek hát jogommal. Szived enyém, szerelmed, minden érzésem enyém. Kimondad, bebizonyítottad. Jo-gom van hozzád Isten előtt, saját szívünk előtt. Vagy ne szeress, vagy egészen szeress. Minden hatalomhoz jogom van, sőt még — az erőszakhoz is. A férfiszív nem játéktárgy. Felpiperézni s aztán eldobni sem lehet. De ne remélj meg! Lemondok mindezekről. Itt hagylak, eltávozom, a mint kívántad. Holnap pedig elutazom, nehogy kísértetbe jőjtek még egyszer felkeresni téged. Artana a hirnevednek. Isten veled! Kis jegyzőkönyvé-ből kitépett egy lapot, néhány szót irt reá és ledobta az asztalra. Ment. Az ajtónál megállt és visszanezett.

— Thessa, ha magadhoz méltó akarsz lenni: jössz utánam. Isten veled!

Az asszony kerekre nyílt szemekkel s reszkető ajkkal hámult utána.

— Hát igazán? — Itt hagysz?

— Isten veled!

S az ajtó bezárult mögötte.

A nő utána nézett. Azt hitte tréfa; azt hitte örültség. Várta a férj visszatérését. Szentül hitte, hogy visszatér. Most érezte csak mennyire szereti őt. Lehe-tetlen, hogy eltávozzék, lehetetlen, hogy vissza ne térjen karjaiba, csókjára, ölelő keblére. Oh, nem lesz farkar, nem lesz rideg, csak visszatérjen.

Nézett, várt. Aztán hallotta a kocsi zörgését. Aztán nem hallott semmit. Ajultan dőlt végig a pamlagon.

Bejött a férfi, bejött a férj.

Odament a nőhöz, letérdelt elé s kibontotta keblén a szorosra fűzött ruhát, fejét felemelte s szánó tekintettel nézte a halovány szomorú arcot.

A nő magához tért. Szemeit felnyitotta s a mint férje arcát megpillantotta, ijedten ugrott fel helyéről.

— Hogy jött ön ide? kérdezé.

— Itt voltam a szomszéd szobában Thessa! Min-dent hallottam, tudok mindent. Valaki besugta, hogy önnek kedvese van. Nem hittem. Meg akartam győződni ártatlansága felől. Ön sokat szenvedett. Megérdemli, hogy

szenvetésének vége szakadjon. Köszönöm a miért meg-óvta a nevémet a gyalázattól! Hálás leszek érte. Vissza-adom a szabadságát. Házat s vagyont hagyok birtoká-ban. Eljen ön nyugodtan, függetlenül, boldogan. Én el-megyek. S fölkel, hogy távozzék.

De a nő görcsös erővel fogta át karját.

— Ha ön mindent tud, úgy azt is tudja, hogy én ön ellen hűtlenséget el nem követtem.

S könyei kicsordultak szeméből.

— Tudom, szegény Thessa! De ne sirjon, könyei nem változtatják meg elhatározásomat. El kell válnunk!

— Boszuálló Isten! Mit vétettem én önnek?

— Semmit. Ne is beszéljünk róla! Nem akartam, nem is fogok én önnek szemrehányásokat tenni. De azt meg kell mondanom, hogy én önt nem pénzen vettem s mikor vagyonomat önnek felajánlottam, nem a vagyon értékére néztem, hanem a szívére, szerelmére s kezére. Nincs oly vagyon előttem, a mi ezekkel felérne. Mivel tudom ezt bebizonyítani? Ha vagyonomat itt hagyom önnel s magam elmegyek.

— Hát az én kiállott szenvetésem?

— Nagy volt, érzem jól.

— Ha mindent hallott, meg kell bocsátania.

— Megbocsátottam. Azért adom vissza szabadságát.

— Hát az én szívem? Nem gondol arra, hogy még az öné lesz?

— Lehet. De most nem az enyém. Nekem asz-szony szerelem nélkül nem kell, az ön szerelme pedig nem az enyém.

A törvény minden jogot biztosít nekem ön ellen, de az én jogom önhez, önnek szerelme nélkül durva erőszak. És én ön ellen, szenvedő nő ellen, az én nőm ellen, a kit imádtam, erőszakhoz nyulni nem fogok.

Lefeszíté magáról a nő karjait s felállt a pamlagról. Két kezébe fogta a nő arcát s szomoruan nézte.

— Fáj nekem is, nagyon fáj. De én is férfi vagyok. Isten önnel!

Egy névjegyet vett elő. Ráírt valamit s aztán oda dobta az asztalra.

Ha valamikor közölni akar Thessa velem fontos dolgot: ime itt van felírva, hol leszek. Isten önnel!

S az ajtó bezárult mögötte.

A nő utána nézett. Azt hitte tréfa; azt hitte örül-tés Várta a férj visszatérését. Szentül hitte, hogy vissza-tér. Hiszen úgy szerette. Most érezte még csak mennyire szerette őt a férje.

Nézett. Várt. Aztán egyszerre hallotta a távozó kocsi zörgését. Aztán omló könyei elboríták arcát.

Ez omló könyeken keresztül felcsillámlik-e még egyszer egy derűs jövőnd mosolygó szívárványa?

Gondolatok.

Ha a szeretetet nem viszonzhatjuk, becsüljük leg-alább azt meg. Mert szeretetért megvétéssel fizetni — kegyetlenség.

Ne panaszd el sohasem a fájdalmadat, mert em-bertársaid kikacagnak; s talán épen az, akinek egy szava megvigasztalna, nevet fölötted legnagyobbat. Olyan ma az ember az ő szive keserűségével, mint az oldalba rúgott kutya. Ha fájdalmában vonyt, még egyet rú-gunk rajta.

Az ideálisan érző szív uralma mindig, minden körülmények között boldogít. Mert legyen a szenvedé-sünk s a fájdalomunk még oly nagy, vigasztalást leltünk szívünk tiszta, szűzies érzelmeiben.

A visszautasított szeretet, ha igaz és őszinte, újra meghallgatást kér. Mert hazug a szeretet, amelyet a büszkeség elfojthat.

M—6.

Népgyűlés Zomborban.

— Saját tudósítónk jelentése. —

Párt külfölség nélkül nagy érdeklődéssel várta mindenki a zombori nemzeti párt által karácsony másodnapján rendezett népgyűlés lefolyását. Bármennyire ellenkező legyen is a politikai pártállásunk, mindenkor csak örömtünkre szolgál, ha nagy szónokok beszédeit hallgathatjuk. Gyönyörködünk a szónoklás művészetében.

Ezzel a gondolatokkal ment el sok szabadelvűpárti polgár is az értekezletre, a nélkül, hogy az elhangzott beszédek tényleg más benyomást gyakoroltak volna rá, mint a retorikai szépségek fölötti gyönyörködés érzetét.

Apponyinak, a nagy, világhírű szónoknak neve csalógaóttal van mindenkire; tünenyenes szónoki erejéről és hatalmáról személyes meggyőződést szerezni ritka alkalom. Csak természetesen, ha mindenki, a ki tehetett, sietett az alkalmat most felhasználni.

Egyrészt ennek köszönhető az a látogatottság, a melynek a népgyűlés örvendett. A Vadászkiúrt nagytermének karzait elegáns bölgőközönség foglalta el s magát a nagytermet s a oldaltermet zsufolásig megtöltötték tulnyomó részben választók; a választókon kívül sokan voltak az érdeklődők. Több szomszédos községből is bejöttek kíváncsiak, így pl. Hódságról, Doroszlóról, Apatinból stb.

A népgyűlésnek hangulata elég lelkes volt; különösen Apponyit, de a többi szónokokat is sűrűn éljenezték.

A kíváncsiságból s az Apponyi Albert gróf nagy szónoki művészetére iránt való tiszteletből megjelent szabadelvűpárti választókra kissé furcsán hatott a dr. Drakulits Pál által benyújtott batározati javaslat azon passzusa, a mely azt mondja, hogy pártkülömbőség nélkül tartatott a népgyűlés. Erről a dologról különben lapunk első cikkében bővebben írunk. Itt csak a momentán tapasztalt benyomásról óhajtottunk számolni.

A nélkül, hogy bármit is levonni akarnánk a népgyűlés értékéből és hatásából és teljes tisztelettel viselve a népgyűlés rendezői és szereplői iránt, bizony az egyszerű riporter szemüvegén keresztül is mérlegelve az egész ügyet, kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy mást vártunk. Apponyi Albert gróf sokszor elmondott gravameneket öntött tetszetős szónoki formába. Dr. Günther Antal és Hock János pedig forradalmi stílusban beszéltek, a nélkül, hogy beszédjüknek a kívánt és elvárt komoly tartalma lett volna. A mai viszonyok között, a midőn minden igaz hazafi rendkívül komolyan foglalkozik az ország válságos helyzetével, nem ilyen a meggyőzősnek a formája. Komolyságot, nem pedig örökké csak személyeskedést kértünk.

Ha a komoly bíráló az eredményt le akarja vonni, az csak a következő lehet: a gyűjtő beszédeknek meyvolt a pillanatnyi hatásuk, de a jövőre mi befolyásuk sincs. Bácsmegeyének és Zombornak meg van a komoly többsége az ő maga komoly meggyőződésével. Ezt a többséget eltántorítani attól a zászlótól, a melynek követésére a meggyőződés csoportosította össze, ilyen módon nem lehet. Mert a pillanatnyi hatást csakhamar lerombolja a komoly politikai elv és meggyőződés.

A népgyűlést a zombori és bácsmegeyi nemzeti párt rendezte, Szemző István, nemzeti párti elnök vezetésével és elnöklése alatt.

A „Vadászkiúrt“ nagyterme már zsufolásig megtelt, a mikor valamivel 9 óra előtt megjelent Apponyi Albert gróf. Vele jöttek dr. Günther Antal, Hock János és gróf Zichy Vladimir. Szemző István pártelnök s a helybeli és vidéki nemzeti párti vezérek több tagja voltak a kíséretükben. Így ott láttuk: dr. Drakulits Pált, dr. Donoszlovits Vilmost, dr. Alföldy Árpádot, Paul Kálmánt, Fernbach Pétert, Fernbach Károlyt, dr. Fratricsevits Aszt Vincét, dr. Balla Aladárt, Ertl Jánost, Kék Lajost stb.

Az éljenzés lecsillapulta után Szemző István elfoglalta az elnöki széket s az egybegyűlteket üdvözlővén, hangsúlyozta, hogy a gyűlésen — mint látja — nemcsak nemzeti pártiak jelentek meg s így kéri a gyűlést, hogy mindenekelőtt elnököt válasszanak. Fernbach Péter indítványára egyhangulag Szemző Istvánt választották meg elnöknek.

Erre Szemző István elnök a gyűlést megnyitja s a jegyzőkönyv vezetésével dr. Alföldy Árpádot bizza meg.

Elsőnek általános figyelem között gróf Apponyi Albert szólalt föl.

Az alkotmány a népé, ezért népgyűlést hívtak össze, hogy a nép védje meg a veszedelemben levő alkotmányt. Különbséget tesz a választók és azon nép között, a melyet ő ért. Az alkotmány ugyanis nemcsak a választóké, hanem általában a népé, tehát azoké is, a kik az alkotmányos jogoknak most még csak várományosai. Lehetetlennek tartja, hogy nálunk is fel ne vegyék az alkotmány sáncát közé a népnek szélesebb rétegeit. Az alkotmány veszedelméről szólva, a veszedelem létrejöttét teljesen a kormányra s a szabadelvű pártra hárítja. Beszél a választási visszaélésekről s a községi és megyei választásokat is apostrofálja. Azt mondja, hogy a mai rendszer elkozza az alkotmány lényegét; reá terve a Tisza-lexre, azt forradalmi tartalmunak nevezi; kupak-tanács csinálta zárt ajtó mögött azt a javaslatot s a kormánynak az a célja vele, hogy megdöntse a miniszteri felelőség elvét. A kibontakozást csak úgy tartja lehetségesnek, ha a mai rendszert változtatjuk meg. Végül azt a vádat igyekszik magukról elbáritani, mintha ők (az ellenzék) önmaguk fölött bíráskodnának. Ők a nép ítéletét várják a működésük fölött.

Az éljenzés lecsillapultával dr. Drakulits Pál szerb nyelven mondott hosszabb beszédet, a melynek befőzésétől előterjesztette a következő batározati javaslatot:

„Zombor szab. kir. város és Bács-Bodrogh vármegye polgárainak Zomborban 1898. december 26-án, pártkülömbőség nélkül tartott népgyűlése sulyos aggodalmának és tiltakozásának ad kifejezést az alkotmány ama megtámadásával szemben, melyet Tisza Kálmán indítványára a képviselőháznak 239 tagja a kormány hozzájárulásával elkövetett, midőn egy állítólagos törvényjavaslatnak magánkörben való aláírásával, esetleg a törvényjavaslat puszta benyújtásával kívánja pótolni a képviselőháznak

szabályszerűen eszközölt szavazatát, sőt a törvényhozás összes tényezőinek törvényalkotó működését és ezen az uton a miniszteri felelőség elvének kijátszásával a kormányt előre felhatalmazta törvény- és alkotmány-ellenes kormányzatra.“

Majd a következő felszólalások történtek:

Dr. Günther Antal beszédét azzal kezdte, hogy a város polgárságának egy részét a legnemesebb feladatok egyikében (kongrua) képviseli s így a városhoz nagyra-becsült kötelek fűzi. Ez bátorította föl, hogy eljövén, itt is folytassa azt a küzdelmet, a melyet egész életén keresztül folytatott s a melynek vezérszava: a politikai becsület. Reá tér aztán a Tisza-lexre s azt mondja, a midőn ezen javaslatot olvasta, nemcsak a jogérzete háborodott fel, hanem megbotránkozva kérdezte, hogy micsoda tollal írhatták azt a javaslatot? Kárhóztatja a párturalmat; majd célzva a megjelent német polgártársakra, felelevenít egy Bach korszakbeli adomát s azt mondja, hogy a miniszterelnöki székben egy Bach-korszakbeli gut gessint Oberstuhlichter ül. Ha ezt az országot megakarjuk menteni ugyanazon botránytól, szegénytől és veszedelemtől, a mely a Bach-korszakban fenyegetett, úgy meg kell változtatni ezt az abszolutisztikus irányt, a mely megtagadja a magyar nemzeti lobogót. A mostani rendszert el kell pusztítani. Látna az egybegyűlteket lelkesedését, bizik a haza jövőjében, hogy ez a hazafiság, ez a becsület megmenti majd a magyar alkotmányt.

Hock János. Válságos helyzet előtt áll egész Magyarország. Anyi veszedelem még sohasem fenyegette ezt az országot, mint most. Az ősi véres kard helyett, a melyet hajdan veszedelem idején körül bordonáltak az országban, ők ide hoztak az élő szó hatalmát és erejét, a melyet erőssé tesz a benne rejlő igazság. A drága alkotmányt tönkre tették, úgy, hogy Magyarországnak a törvényhozását szégyelnie kell. Az alkotmányt furulyához hasonlítja. Ha van, a ki tud rajta játszani, szépen szól, de ha nem tud, az Isten meentsen meg az ilyen fülisketítő nótától. Rendkívüli heves hangon támadja Bánffy Dező bárót. Bánffy miniszterelnöksége a botlások szakadatlan láncolata. Bánffy sánt szavakkal illeti s azután rendkívüli heves hangon folytatja a beszédét s hangsúlyozza, hogy az ellenzék tovább fog küzdeni. Nem riasztja őket az sem vissza, ha vérfüket kell feláldozni. Legalább fel fogja jegyezni a történelem, hogy volt egy bátor ellenzék, a mely megvédte az alkotmányt. Végül Istent hívja segítségül, mert Istennél az igazság, amelynek győzedelmeskedni kell.

Szemző István ezután ismételt megköszönte az egybegyűlteket szíves megjelenését s a népgyűlést bezárta.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében több sürgős ügy tárgyalhatása végett rendkívüli közgyűlést tartotta, a következő tárgysorozattal:

1. Honvédelmi miniszteri rendelet a polgári loavató bizottság megalakítása tárgyában.
2. Az igazoló választmány beterjeszti a folyó évi december 14 én megválasztott bizottsági tagok névjegyzékét.
3. Dr. Poppovits István és Pocsay Sándor kérvénye a legtöbb adót fizető bizottsági tagok sorából való törlesztük iránt.
4. A folyó év végével kilépő 5 közigazgatási bizottsági tag helyébe új tagok választása.
5. A központi választmány újbóli megalakítása.
6. A bíráló választmány tagjainak megválasztása.
7. A számonkérőszék két tagjának megválasztása.
8. A jogügyi, a gazdasági és pénzügyi, az építészeti, a kertészeti, a szüntügyi, a közegészségügyi és a közbiztonsági felügyelő bizottság megalakítása.
9. A városi tanács előterjesztése a távollevő állításkötelesek nyomozására puhatoló bizottság megalakítása iránt.
10. Polgármesteri előterjesztés a nyugdíjalap kezelő bizottság egy tagjának megválasztása iránt.
11. Polgármesteri előterjesztés árvaszéki elnökhe-lyettes kiküldése iránt.
12. Borsód vármegye közönségének átírta a kóbor cigányok vándorlásának megállítására céljából a képviselő-házhoz intézett feliratuk pártolása tárgyában.
13. Gyöngyös szab. kir. város közönségének átírta a kötelező állami biztosítás behozatala iránt a földmívelésügyi m. kir. Miniszteriumhoz intézett feliratuk pártolása tárgyában.
14. Latinovits Pál ajánlata a ferencz-csatornai ház-lásati jog bérbeadása tárgyában.
15. A bor- és husfogyasztási adó albrétbe adása iránt megtartott árlejtés eredményének bemutatása.
16. Az aszfalt járda burkolat elkészítése iránt kötött szerződés bemutatása.
17. A városi gyepmesterrel kötött szerződés bemutatása.
18. Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának határozata tulajdonát képező laktanya épületek eladása tárgyában.
19. Tillinger Ferencz és neje kérvénye a birtokuk-ban levő, de a város javára telekkönyvezett ingatlan át-íratása céljából nyilatkozat kiállítása iránt.
20. Papházi-fele leánykiházásitási segélyek kiosztása.
21. Ifj. Donoszlovits József városi irnok kérvénye fizetési előleg megadása iránt.
22. Pestalits József városi negyedmester kérvénye fizetési előleg megadása iránt.

Rác-Militics tanügye a javulás utján.

Tekintetes szerkesztő ur!

E hó elején hozta napvilágra becses lapjában hasonlő cím alatt Gábori Károly ur Bogója tanügye állapotát. Példáján felbuzdulva, tollat ragadok én is, hogy tehetőségemhez képest a mi tanügyünket is csak némileg a sokaság elé hozzam!

Bogója reméli, hogy a sanyaru állapotban levő mostani tanügyén segítve lesz. Es látjuk, hogy reményük rohamos léptekkel közeledik a megvalósuláshoz, miután a „csángók“ minisztere egy három termes iskolát meg óvodát csináltat.

Bogója remél! Rác-Militics még azt sem teheti! Holott a mi községünk lakói, — bátran mondhatni, — sokkal nagyobb jólétnek örvendenek, mint Bogója lakói!

A mi tanügyünk a legeslegalacsonyabb fokon áll! A községben kevés azon emberek száma, kik csak valamikép is szívükön hordják az iskola és a nevelés ügyét!

Az iskolaépületek célszerűtlenek. A padló az egyes osztályokban oly rossz, — nem egyszer történt meg, — hogy a tanulók belebotlottak egy-egy kiálló deszkába, elesetek és betörték a fejüket!

Avval sem törődik senki, ha a szél össze is töri a salukátereket a sok csapkodástól; mely csapkodás nem éppen kellemes hatással van az emberre tanítás alatt.

Szekrényről, fogastról az iskolákban szó sincs! Ezek szerintük fölösleges tárgyak!

Az a néhány és már is félig hiányos könyv és úgyirat, mi a tantestület birtokában van, ott fekszik a — portól eltemetve — az iskola egyik sarkában!

A taneszközöket legfeljebb a képezdekből és az ár-jegyzékekből ismerjük!

Az én osztályomban két pad két hónapig el volt törve. A gyermekeknek persze kényelmesebb volt az eltört padban az ülés, mint annak előtte; mert nem ültek hanem fektüdtek benne. A következő padban tlöknek meg nagyon is — minusz distantiával — birt a pad-juk! Mert amint a törött padba beleültek a gyermekek, a törött részt hátra nyomták, úgy, hogy a bátsók mozogni sem bírtak. Tizenkettőt legalább nem kellett fe-gyelmeznem!

Küldtem talán ezerszer a „községi asztalozhoz,“ — tisztelet a személyének — hisz ő is hivatalos szómély! Három-négyszeri hívásom után azt üzentte: „Várjon a tanító ur, mert kell még hamarjában egy stafingot csinálnom!“

Végre-valahára megjött a mester és karácsonyi ajándék fejében megcsinálta a községnek a két padot. Hogy meddig tart a mester munkája, az már a gyer-mekek gondja!

Senki sem törődik velünk! Még felénk sem néznek! „Hiszen János fiam csak azért van iskolában, hogy ott-ten ne lábatlankodjék az anyjuk körül, mikor főz!“ — mondja az egyik községi képviselő.

De mégis van egy fölöttünk, a ki örökké a szük-kölködő lelkek felett! Csak az tudja, mi kell nekünk, falusi tanítóknak! — „Nem küld hideg telet!“ — Áld-juk is érte szent nevét!

A téli ablakok fölöslegesek szerintük! Hogy az ablakok jól csukódnak, — azt a tanító ügyességére bizza a község! Van legalább mellékfoglalkozás!

Szellőztetésről nem kell gondoskodni! Hagyott az előrelátó „községi asztalos“ oly részt az ablakoknál, hogy a friss levegő mindig átjárja az iskolát.

Az öreg banya-kemence elég nagy kiterjedésű, de drága a pozdorja! A község mindenhol takarít!

Takarít a fizetésünkön is! Hogy milyen a javadal-mazásunk, abból lehet látni, hogy a vicclapok már mint „átkot“ hozzák, — ilyen alakban is: „Egy olyan tanító-nak, kinek 400 frt fizetése és 50 frt lakbéré van, — kívánj jóétvágyat!“ Természetesen, hogy ilyen fizetéssel megélni „művészet“!

Miután egy kollegám jobb állásra lett megválasztva, bucsut mondott Rác-Militicsnek és itt hagyta iskoláját 100 gyermekkel. Helyettesíteni a távozottat, vagy be-oztani a gyermekeket a többi osztályokba nem lehetett, mert minden egyes tanítónak közel 100 növendéke van. Én privilegiumban részesültem, miután 131 nebulót ne-velhetek a hazánkn!

A 100 gyermek tehat tanító nélkül van most már két hónap óta, abban az időben, mikor legtöbben látogatják az iskolát, miután a mezei munka szünetel.

Elérkezettnek láttuk az időt, hogy kérjük a köz-ségtől fizetésünk felemelését, miután tanító most nem jelentkezt az üresedésben levő állásra! Reméltük, hogy most már csak fölemelik!

Mit gondol tek. szerkesztő ur, mit tettek? Azon óhajuknak adtak kifejezést, — miszerint legjobban sze-retnék, ha minden tanító elmenne, legalább nem kellene őket fizetni!

Lám ennyire gondoskodik a mi községünk az is-koláiról. Ennyire hordja szívén a község gyermekei sorsát, jövőjét!

Ha azt mondaná valaki nekik, hogy a bikaistállót márvánnyal kell kikövezni — azt megteszik. De isko-lájukról, mely azért van, hogy benne gyermekeik csak valamivel többet tanuljanak, ezáltal csak valamivel oko-sabbak legyenek, mint ők — arról nem gondoskodnak.

De meg is látszik rajtuk! Hazugságban a legki-scbbet a legnagyobb sem szárnyalja tul. Verekedni, még a vándorcigányok sem verekednek úgy. A templomban sem röstek egymásnak pofonokat kiutalványozni. A fel-nöttek között a rágalmaszás napirenden van.

Az említettekől látni, hogy tanügyünk epedve vár Megváltót! Jöjj el minél előbb, tárt karokkal várunk! Javított meg helyzetünket, hogy nagyobb buzgósággal, nagyobb kedvvel fogjunk a munkához! Ha minden hiba ki lesz pótolva, a szomorú állapotokon segítve lesz, akkor egyesült erővel, új munkakedvvel hozzálatva a munkához, talán jó utra vethetjük még községünket!

Nagyrabecsülésemet tek. szerkesztő ur iránt ki-nyilvánítva, maradtam

Rác-Militics, 1898. december 27-én

kész szolgája

Kohler Antal.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXII. évfolyamára.

Az új év küszöbén ismét teljes bizalommal fordulunk tisztelt olvasóinkhoz, hogy bennünket úgy szellemileg, mint pedig előfizetések által anyagilag a jövőben is támogatni sziveskedjenek. Főlegesen tartjuk lapunk irányát bővebben fejtegetni. Az a cél, amelyet eddig követünk s elérni igyekeztünk, vezérel bennünket továbbra is hirlapirói működésünkben.

A politikai irányunk igen természetesen a régi marad. A szabadelvű politikának voltunk mindig és maradunk is a hívei. Ez a politikai irány — nézetünk szerint — a jelen körülmények között a legalkalmasabb arra, hogy magyar hazánk érdekei mindenek felett megvédessenek s hogy nemzeti önérzetünk, önállóságunk — nagyhatalmi állásunk megtartásával — kellőleg érvényre jussanak.

Politikai működésünk mellett legfőbb feladatunkat képezi, hogy mindenkoron hiú szószólói legyünk vármegyénk és városunk speciális érdekeinek. Mint vidéki sajtóorganum nem gravitálunk annyira a központ felé, hogy lapunkat folyton csak országos dolgokkal töltsük meg. Nem, az ország ügyeinek kimerítő tárgyalása a fővárosi sajtóra tartozik; nekünk meg van a mi saját, szűkebb körünk, meg vannak a mi sajátos érdekeink, a melyeknek támogatása, előmozdítása a vidéki sajtó elengedhetlen feladata.

Még egy körülményt akarunk kiemelni, újlag hangsúlyozni. Hirlapirói működésünkben sohasem vezérel a jövőben sem a személyeskedés; a tiszta tárgyilagosság alapján állottunk eddig s fogunk állani a jövőben is. Egyéni érdekeket nem szolgálunk, a legjobb meggyőződésünk szerint a közjó és a közérdek barcosai vagyunk.

E pár szóban jelezve lapunk irányát, vagyunk bátrak olvasóink bizalmát újlag kikérni.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** és fia könyv- és könyvnyomtatásba küldendők.

Ujdonságok.

Lapunk t. olvasóinak, munkatársainak és jóbarátainak boldog újévet kíván a „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke ifj. Karácson Gyula végzett joghallgatót a zombori kir. törvényszékhez joggyakornokká nevezte ki.

Karácsonyi előléptetések a honvédségnél. A honvédségnél történt előléptetések meggyőzően a következők: pacséri Pocskai Dezső, Kuthy Antal, Szoboszlai József tényleges tiszthelyettesek hadnagyokká, Herczegh Béla, dr. Kauffmann Róbert, Kleiner Lajos, Gallé Dezső egyévi önkéntesek tartalékos hadnagyokká nevezettek ki. Tiszthelyettesek a következőket nevezte ki a honvédelmi miniszter: Deutsch Ignác, Debski Béla, Steinicz Gyula, Scherer Károly egyévi önkénteseket.

Megjutalmazott tisztviselők. Mint minden évben, úgy az idén is kaptak egyes tisztviselők a vármegyénél jutalmat illetve segélyt.

A közgyűlés által megjutalmazottak: Dudás József közig. iktató 40 frt, Szaich Lajos közig. iktató 40 frt, Tóth István árvaszéki kiadó 40 frt, Svetezki Aladár árvaszéki nyilvántartó 40 frt, Csuzdi Halasz Béla irnok 30 frt, Illés Máté irnok 30 frt, Fischer Nándor irnok 30 frt, Deszpi János irnok 30 frt, Tóth Gyula r. díjnok 30 frt, Czálinger József főispáni irnok 100 frt, Hóss Lipót palota felügyelő 30 frt, 38 megyei pandur egyenként 10 frt.

Karácson Gyula alispán pedig a következőket részesítette jutalomban illetve segélyben: Horváth József árvaszéki alszámvevő 50 frt, Klemm Károly 50 frt, Thész Gyula közig. számvevő iktató 40 frt, Zöldhegyi Béla irnok 50 frt, Szabó Árpád díjnok 30 frt, Hambalek Jakab irnok 30 frt, Jadszko Ede irnok 25 frt, Székely Simon zombori járási irnok 20 frt.

Erzsébet királyné emlékfai. A bács megyei német lakosság Prigl. Szt. Iván község követésre méltó példát nyújtott f. é. nov. 28-án, mikor is az ottani volt urbéresei állami kezelés alatt álló erdejében (Kressák Pál m. kir. helyettesített erdőgazdónok kezdeményezésére) jószágos királynéknak Erzsébet öfelsége emlékezetére méltó tüneményességgel hat drb tölgy és egy drb diófát ültetett el.

Az olvasókör közgyűlése. A „Zombori Magyar Olvasókör” f. évi december hó 31-én délután 4 óra kintűt közgyűlése, közbejött akadályok folytán, folyó hó 30-án (péntek) délután 5 órakor tartatik meg s ugyanakkor fognak a lapok is elővezetenni.

Esküvő. Oláh Idával, Oláh János apatini kir. jbirósági végrehajtó leányával f. hó 26-án d. u. 4 órakor kötött házasságot dr. Simon Akos battonyai kir. járásbíró; a díszes esküvőt nagyszámu közönség nézte végig.

Vasut Bácskában. A kereskedelemügyi miniszter a Getto Gyula és Löw Adolf budapesti lakosok részére Zomborból Apatinig, esetleg a Duna partjáig vezetendő helyi érdekű villamos vasut vonalra annak idején a megadott és legutóbb 1897. október hó 30-án kelt rendeletével meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét s lejáratától számított további egy év időtartamára újól meghosszabbította.

Krieg Károly vármegyei könyvelőről a „Zombor és Vidéke” tegnapi száma azt írja, hogy rajta az elmezavar tünetei mutatkoztak, orvosi gyógykezelés alá vétetett. Mint értesülünk, e hírből annyi felel meg a valóságnak, hogy Krieg Károly betegsége miatt pár nap óta nem jár hivatalba. Hogy azonban az elmezavar tünetei mutatkoztak volna rajta, abból egy szó sem igaz s a hír ilyen alakban határozott kóhalmány.

Korcsolyázhatunk. Az enyhe idő után végre beállott a fagy, úgy, hogy a korcsolya-sport kedvelőinek meg van a maguk öröme. Korcsolyázhatunk kényük-kedvük szerint. A mi korcsolya-pályánk karácsony hétjőjén nyílt meg.

Adakozás. A zombori magyar jótékony négyelet által 1898 évben eszközölt szegény iskolás gyermekek felruházására adakoztak: Beke-Enyedy Irma 2 frt, Barthal Kovács Stefánia 5 frt, Dalmay Béláné 4 frt, Enyedy Eugénia 1 frt, Esztergamy Borbála 6 frt, Fraticsevits Mária és Gizella nővérek 2 frt, Ferbach Balintné 20 frt és utólag Ferbach Balintné ismét 10 frt, Falcione Gusztávné 5 frt, Garam Károlyné 5 frt, dr. Gerlinger Pálné 10 frt, özv. Husveth Istvánné 5 frt, Joksan Jozsefné 5 frt, Kozma Lászlóné 5 frt, Kohut Henriké 2 frt, Lang Magdolna 1 frt, Maly Terézia 2 frt, Molnár Anna 2 frt, Michelsz Jánosné 2 frt, idős. Mihályi Jánosné 3 frt, N. N. 5 frt, Szalay Elemérné 2 frt, Stvrteczky Ferencné 2 frt, Szilágyi Mórné 5 frt, Szalay Károlyné 5 frt, Tápay Istvánné 3 frt és Wundzám Ida 1 frt. Összesen 119 frt. A leányruhák varrásához hozzájárultak: Trischler Ferencné 1 frt 50 kr, Kirchner Károlyné 1 frt és Ubljárík Jánosné 1 frt. Természetben: Schlieszer testvérek 12 drb téli kendőt, Pocsay Sándor és teljes leányöltözet és N. N. 6 pár barisnyát. Végre a zombori takarékpénztár 200 frt, Zombor szab. kir. város 158 frt és utólag 25 frt és özv. Auer Türr Borbála hagyatékából Auer Bella férjzett Mracek Istvánné által 20 frt. Fogadják a nemeslelkű adakozók az egyelet nevében hálás köszönetemet. Esztergamy Borbála.

Jéghordás. Tbarszky Jenő rendőrfőkapitány a jéghordás tárgyában a következő hirdetményt bocsátotta ki: Tapasztalván, hogy a városi lakosság egy része előző években jégzsúkségletét a város körül levő posvadt s fertőzött mocsarakból szerezte be, illetve hordatta; ezen eljárás miatt a közegészségre felelté káros következményekkel járó állapot elhárítása céljából tudomására hozom a lakosoknak, hogy jeget csak a Ferenc-csatornából s a város tulajdonát képező, ugynevezett Mosztonga vízből szabad hordatni. Megjegyzem, hogy aki a Ferenc-csatornából óhajta jégzsúkségletét beszerezni, előzőleg az említett csatorna igazgatóságától engedélyt kell kieszközölnie. A város tulajdonát képező Mosztonga vízből hordandó jégért díjat fizetni nem kell. A fent említett két vízterületen kívül külön engedély nélkül a város határában más helyről jeget hordatni tilos.

Táncmulatság. Az apatini dalárda f. hó 26-án azaz karácsony másodnapján saját pénztára javára az „Andréz”-féle vendéglőben 60 krnyi személyenkénti belépti díj mellett táncmulatságot rendezett, mely jól sikerült.

Eljegyzés. Gubicza György eljegyezte Novák Berta kisasszonyt, Novák Gyula zombori polgártársunk leányát.

Öngyilkos gyógyszerész. Balogh, bács-petrovicsi gyógyszerész tegnapelőtt felakasztotta magát. Végzetes tettének oka ismeretlen.

Eltűnt gimnazista. Csurogról írja levelezőnk, hogy özv. Grosz Terézia ottani lakosnő 17 éves gimnazista fia, ki Ujvidéken végezte iskoláit e hó 19-én nyomtalanul lakásáról eltűnt. A fiu a gimnáziumot mind végig igen jó sikerrel végezte. Özvegy anyja vagyonos nő és így megfoghatatlan mi okból tűnt el, özvegy anyját nagy keserűségbe ejtve. Alillólag igen sokat olvasott s tanult és így nem lehetetlen, hogy elméjében zavarodott meg, a mely ily lépésre vitte. A fiu el nem utazhatott, mivel pénz nem volt nála. Anyja minden lehetőséget megtett fia feltalálására, de mai napig semmi hír sem érkezett.

Eljegyzés. Lukács Lajos topolyai kir. járásbíró-sági aljegyző karácsony másodnapján tartotta eljegyzését Galamboson Tantossy Irén kisasszonnyal.

Eljegyzés. Baumgarten Aladár eljegyezte Lövy Laura kisasszonyt Jankováról.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatal.

Művészet és irodalom.

Komoly irány, könnyed szellem, határozott nemzeti törekvés jellemzi a „Magyarország” politikai napilapot. Nem kajlong ide oda, nem tüzkeredik politikai meggyőződéssel, egyenes és nyílt, mint a magyar ember lelke, azért fért annyira a magyar nemzet szívébe. A „Magyarország” fél évtizedre visszanyúló múltjában pártatlan előhaladást tett. A múltval magyar társadalom befogadta, megkedvelte és nagyra nevelte, úgy hogy ma már a „Magyarország” valósággal irányt szab és egyesíti maga köré a művelt magyar társadalmat. Bartha Miklós az ő pártatlanul ragyogó tollával megragadja az emléket, úgy hogy politikai és társadalmi különbség nélkül mindenki meghajlik az ő tollának szépsége és varázsereje előtt. A „Magyarország” minden sorában komoly és emelkedett, nem hódol a modern léhaságoknak, de eleven, gyors és szórakoztató. Azért kedvelt lapja a magyar családoknak. A „Magyarország” felelős szerkesztője Holló Lajos országgy. képviselő, kivülről köztársasági és iróink kitűnőségeinek egész sorozata tartozik a „Magyarország”-hoz, így Inczédy László, Pázmándy Dénes, Móra István, Vértessy Arnold, Bartók Lajos, Szabóné Nogáll Janka és a régi és új írói nemzedék sok más jeles tagja.

A „Magyarország” előállítási módja a modern technikai haladásnak igazi példaképe. Béccsel, Berlinnel és az ország nagyobb városaival direkt telefon-összeköttetéseket tart fenn, híreit és tudósításait a leggyorsabban és a legalaposabb forrásokból meríti. Ez teszi lehetővé, hogy a „Magyarország” a többi lapokat egy félnapal

megelőzi. A „Magyarország” reggel már az ország leg-távolabbi részeiben is ott van. Hozza a kimerítő országgyűlést, a bel- és külföldi tőzsdei tudósításokat, kintnó regényeket, tárcákat, stb. A „Magyarország” előfizetési ára egy évre 14 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetési pénzek postautalványon a „Magyarország” kiadóhivatalába, — Bpest, küldendők.

Nincs párja a napi sajtóban a Pesti Hirlapnak tartalombőség és elterjedtség tekintetében; de nincs párja abban sem, ahogy ezt a bótartalmat minél változatosabbá teszi, új és új rovatokkal egészíti ki s végül nincs párja az előfizető közönségnek egész éven át nyújtott kedvezmények tekintetében. Munkatársai a legjelesebb publicisták és tárcairók; köztük a tárcairók legjeleseje: Tóth Béla, Murai Károly, Kóbor Tamás; vezércikkírói: Kenedi Géza, Beksisz Gusztáv, ifj. Abrányi Kornél, Balogh Pál, Vázsonyi Vilmos. Rovatai, melyekkel szintén pártatlanul áll a napi sajtóban: a sakk-rovat, a bélyegkedvelők rovata s a bőséges vegyes- és szerkesztői úzenet-rovat. Mindeunap kivétel nélkül 20—24 oldalnyi terjedelemben jelenik meg, vasárnap és ünnepeken 32—36—40 oldalon s ára mégis csak annyi, mint a jóformán csak fele annyit adó lapoké. Ehez járulnak a külön kedvezmények: minden hónapban minden előfizető kis jegyzéknaplót kap díjtalanul s minden évben karácsonyi ajándékkal egy nagy képes naptárt; az előfizetők fényképeikről potom áron életnagyságu arcképeket készíthetnek a kiadóhivatal utján s féláron rendelhetik meg a Párisi Divat című nagy és díszes beti divatlapot. Aki még nem volt eddig előfizető s most az új évforduló alkalmából legalább negyedévre előfizet (3 frt 50 kr), az megkapja a Pesti Hirlap nagy képes naptárát az 1899. évre ingyen és bérmentes megküldéssel; megkapja továbbá Abonyi Árpád jeles novella- és drámaírónk A plivai rózsza című kintnó regényének a Pesti Hirlapban karácsonytól újévig megjelenő részét külön lenyomatban és részeseül a régi előfizetőknek nyújtott minden kedvezményben. Mutatványszámokat is lehet levelezőúton kérni a kiadóhivataltól (Budapest, V. váci-kört 78, a Pesti Hirlap palotájában). Előfizetési díj egy hóra 1 frt 20 kr, 2 hóra 2 frt 40 kr, negyedévre 3 frt 50 kr; a Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt 50 kr. Legjobb és leg-elterjedtebb lap ma hazánkban a Pesti Hirlap, Aki még nem tudná azt, siessen meggyőződési róla.

Színház.

A Szultán.

December 23.

Nagyon élvezetes előadásban mutatták be ezt a hazai operette-irodalmunkban sajátosságainál fogva egyedül álló művet. A közönség jól ismeri ezt a helyi-lyéssel exotikus, másutt ismét behízog és fülbemászó dallamú, ismét másutt erőteljes és lendületes magyaros rythmusu muzsikát. S ma hogy újra hallottuk, megerősödött az a meggyőződésünk, hogy bizony az utóbbi évtized egyik legbecesebb hazai operettjévé teszik ezt a művet tartalmas eredeti zenéje s szövegének s cselekményének kedves szövevénye. A címzében Pálfi Nina excellált. Elragadó temperamentummal játszott s igen szépen énekelt. A szerelem után epedő Szultán bus énekét, ezt a triolákban gördülő elegikus hangulatu dallamot, majd a második felvonásbeli serenádát, melynek exotikus dallama az emelkedő accord hangokkal oly jellegzetes s mely később a pajzán magyaros rythmusu eleven dallamba megy át, de különösen, a „Szerelem Roxelanom” keringőt, melyet a közönség viharos tapsaira megismételni volt kénytelen — igen szépen énekelt. E keringő bevezetésében és befejezésében előforduló magas hangu gyönyörű futamokat igazán élvezetesen énekelt. De mellette igazán elragadó kedvességű és graciosus játékaért Galyasi Paulát is meg kell dicsérnünk. Valóban ez a színész nő oly kedvesen otthonosan van a színpadon s oly jól játszik operettekben, hogy a nézőt önkéntelenül magával ragadja. Énektudását már volt alkalmunk megdicsérni s ma este is élveztük filigrán hangján előadott énekszámait. Mennyivel fokozná az így is elért hatást nagyobb terjedelmű és csengőbb hanggal! Deak az enunch szerepet a nála megszokott jelességgel játszotta, közbe sokat és sikerülten extemporalizált. Félelmetes rettenetességgel játszotta el Németh a rettenetes basa szerepét és dörögte el a nevéről elnevezett indulószó belpőst; valamivel gyengébb volt Szalóki mint kellemes basa. Meg kell dicsérnünk a karéneket, mely az első felvonás fináléját élvezetesen adta elő; a bevezető khorus azonban mintha nagyon erősen lett volna énekelve, holott a dallam elegikus természetűe lágyabb éneklést követelt volna. A zenekar szépen játszott és sok olyan momentumot juttatott felszínre a partitúra szépségeiből, a melyet eddig bizony nem igen hallottunk.

b. k.

Ember tragédiája.

December 25.

Az ember tragédiájának előadása próbára teszi a szereplőket és közönséget egyaránt. A sokoldalú szerepkört, különösen a főszereplőket reprodukálni nagy tehetséget és kitartást kíván. A közönség pedig összefüggéstelen dolgokat látván, kissé kritikussá válik a tendenciá és kevésbé indul meg, mert nem egy ember sorsát, küzdelmeit látja maga előtt, hanem a világtörténelem rapszodikusán egybeállított eseményeit. A mai közönség majdnem teljesen tanulókból állott, kik még megértik a darab intencióját s így bőven kijutott az előadásnak a tapsból.

Maga az előadás jó volt s eléggé sikerülten rendezve, s a VIII. kép kivételével elfogadhatóan előadva. Adám szerepét Batosi adta s a játék feléig jól alakított és játszott. A VII. képtől kezdve azonban nagy visszaesést mutatott, ettől kezdve végig Adám szerepét a sugó játszotta és nem ő.

Német elfogadható Lucifer volt. Tóvölgyi Margit az egész előadásban végig remekül játszott és sokoldalú tehetségét igazán csillogtatta.

A mellékszereplők közül Dulich Mariska, Galyasi, Nógrádiné, Hevesi, Simon Jenő, Szabó és Tordai teljesen korrektül játszottak.

A marseillaiset a lelkes diákság megismételtette. Legszebb jelenet volt a VI. kép, mely a legnagyobb precizitással volt előadva s mely mélyen meghatotta a közönséget.

Általánosságban meg lehetünk elégedve az előadással, mert vidéki színpadon jobban ezt a darabot előadni nehéz dolog.

l. s.

Az igmándi kis pap.

December 26.

Berczik Árpád e rég nem látott népszínművét eleve nitették fel karácsony másodnapján a színházban.

Az előadás általában véve jó volt. Német jelesen alakította Nagy János néptanító alakját, egyes helyeken művészi felfogással s mindvégig jellemzetesen. Esztike szerepében Sz. Karácsonyi Mariska asszony igen jól játszott s szépen énekel. Jók voltak: Batosy, Nógrádiné, Környei és Batosyné, valamint Hevesy. Kitűnően játszott Galyasi Paula Lazsák Zsuzsa mulatságos alakját, a harmadik felvonásban oly kedvesen csacsogott el egy csinos kuplét, hogy a közönség viharosan tagsolta.

b. k.

Szegény Jonathán.

December 27.

Kevésbé sikerült előadás. A társulatnál levő jó erők mellett nem szabadna ily lanya előadásoknak előfordulni. Kezdtük a karénekeken. Ma este nagyon ingadoztak. Enekbéli árnyalásokról szó sincs; mindent egyformán lármásan énekel, a kar és Harriette szólóját lehellestérő finom kíséret helyett majdnem ordítószzerűen kísért. A címszerepben Szaloky türelhető volt. Molly szerepében Palfy Nina mint rendezés, ma este is igen kedves volt. Temperamentumosan játszott és énekelte. Galyasi Paula (Harriet) szerepében, mintha egy kissé kedvetlenül játszott volna, hiányzott játékból az az elevenség és diszkrét kedvesség, mely játékát jellemzi. Előadott énekszámai közül különösen szépen énekelte a második felvonásban egy keringő ritmusus dalmot s midőn Vanderboldnak eszébe juttatja azt a veszedelmes dallamot, melyet Catalucey (Német) zeneszerző egy legkisebbi operájában feldolgozás végett feljegyez, ennek az ábrándos szép dallamnak bevezető futamai éneklésénél hangja ritka iskolázottságáról tett tanúbizonyosságot. Általában azonban az volt a vélemény, hogy ezen magas fekvésű énekpártiékben bővelkedő szerep elvállalásával kis terjedelmű hangja folytán erején felül mert. Feltétlen dicséretet érdemel B. Szabó József, ki Vanderbold szerepét korrekt felfogással s izlésesen játszotta. Énekszámai meggyőztek bennünket, hogy ez a színész jól, biztosan és szabatosan énekel. Magas hangjai csengők és tiszták s ma este énekbangja mintha fáradhatatlan lett volna.

b. k.

Durand-Durand.

December 28.

A vígszínház ezen kasszadarabja úgy látszik a zombori közönség előtt már erősen ismert, legalább erre mutatott a földszinti székek üressége.

Maga a darab eléggé jó előadásban ment. A rendezés kielégítő volt.

Nógrádiné jelesen alakította az ügyvédnek képelt férjére bíztakékedő asszonykát s különösen jó volt a II. felvonásban. Polgár Fáni is jó volt az őseivel fészkelő nemes asszony szerepében. Dulich Mariska, kinek csak néma szerepe volt, igen kedves megjelenésű. Karácsonyi pedig kedvesen játszotta a szobaleány szerepét. Fehér Laura jó volt Parquerette szerepében.

A férfi szereplők közül excellált Hevesy, aki a végének képelt dícsőségében suttéréző vidéki apóst remekül alakította. Különösen a II. felvonásban tűnt ki a fűszeres által lejártszott tárgyalási jelenetben és Parquerette-tel vitt kettősében, hol a vén kéjencet a legnagyobb természetességgel alakította.

Szalóki elég jó volt és különösen a II. felvonásban szépen alakított, hanem a III. felvonásban már a túlzásba csapott át s nagyon sokat rontott a közönség tanúsított jóindulatán.

Batosy kissé száraz volt s nem használta ki eléggé szerepének kacagató jelenetét. Ha nem lett volna szerepe egy, mondjuk, "vigjátéki hős" szerep, melyhez erősebb és imponálóbb organum kell, szívesebben láttuk volna azt Szabó kezében.

Német Chavanon szerepében ismét egy jeles alakítást mutatott be.

Konstatáljuk azonban, hogy a közönséget az egész előadás meglehetősen hidegen hagyta.

l. s.

Ujabb bírálatok Vértesi Károly könyvéről.

A „Képes Családi Lapok” 1898. november 20-iki számában:

„Kéleti ég alatt. Egyiptomban. Utirajzok. Írta Vértesi Károly. A ki Vértesi könyvét végiglapozza, az igazi gyönyörűséget talál azokban a szingazdag leírásokban, a természetűhen leirt jelenetekben és jelenségekben, melyek minden lapján élénk tárnak. Vértesi nem ismeretlen olvasó közönségünk előtt, több érdekes utirajzot volt alkalmunk már tőle közzélni, melyek némelyike jelen művében is fel van véve. Vértesi a lelkével figyelme meg a tájakat és embereket, nem a szemével s ennek könyvében is nyomát találjuk s jegyezzük meg, hogy diszére válik. A könyvet, melyről térszűke miatt sok jót kell elhallgatnunk, a Franklin-társulatnál Budapesten és a szerzőnél lehet megrendelni Zomborban. Ára 6 korona.”

Az „Országos Hírlap” november 24-iki számában: „Kéleti ég alatt. Utirajzok Egyiptomból. Vértesi Károly, a kinek neve számos utirajzából ismeretes az irodalomban, a Franklin-társulat kiadásában érdekes illusztrált kötetet adott közre. Az utirajzok magasabb kvalitású, a látottak egyéni csoportosítása, a határozatos színezés és a leírások csatlakozó bölcselkedő kommentár a szerzőnek ebben a kötetében is föllehetők. Az utóbbi időben kevés utirajz munkát jelent meg a könyvpiacra; e műfaj kevesebb művelőre akad, a mióta nemcsak hallani szeretünk az idegen világokról, hanem meg is nézzük őket. A szigorubb ízlés már-már csak a fölfedező munkákat aestimálja mai napság, de a tulajdonképeni utirajzoknak közönsége azért így is nagy maradt; a leírás ingere még azokat is megragadja, a kiknek olvasásból vagy látásból ismert dolgokat közöl a könyv. Kivált, ha az író annyira fölülte áll a műkedvelésnek, mint Vértesi Károly. A könyvhöz Dömötör Pál, az ismert költő irt verses bevezetést.”

A Párisban megjelenő „La Presse Internationale” november 25-iki számában szöszszert fordításban így ír:

„Kéleti ég alatt. Egyiptomban. Utirajzok Vértesi Károlytól. Budapest, Franklin-társulat. Ára 6 korona. Vettük ezt az igen érdekes kötetet, kár azonban, hogy csak azok olvashatják, a kik magyarul tudnak. Így írta meg azt Vértesi ur, az az igen szeretetreméltó íróársunk, a kit szerencsénk volt látni közelébb Párisban és a lisszaboni kongresszuson. Vértesi ur összegyűjté ebben a kötetében mindazokat a benyomásokat, melyeket átérezett egyiptomi útjában, telve a könyve költészettel, irálya élvezetes. Igen szép képekkel van illusztrálva a könyv és különösen szép, a Goró Lajos, fiatal, tehetséges magyar művész által rajzolt címkép.”

Az „Irodalmi Tájékoztató” karácsonyi számában ezeket mondja:

„Vértesi Károly. Keleti ég alatt, Egyiptomban. Utirajzok. Franklin-Társulat. Ára diszkótésben 3 frt. Az ezeregyéjszaka tündérmeséi elevenednek meg képzeletünkben, valahányszor a Keletet járja lelkünk. Csudás, ragyogó világa Sehezárának, hányan sóvárgunk utánad édes, titkos epedéssel! Hisz még mindig oly szép vagy! Az évezrek nyomot nem hagyva szálltak el fölötted, te megmaradtál mesebeli, varázsos szépségedben. Így látunk ebben a könyvben is, mely lettűnt fénykorod elegiáját sóhajtja el és a jelen tarka változatosságán ujjong. E könyv írója jól ismert már akkor is, mielőtt földet lépelt volna. Műveltségét, tudását klasszikusokon szerzte, de tapasztalatokon növelte. És tekintete élesen behatolt rejtelmeidbe. Ismeri azt is, amit eltakarasz előle. Asszonyaid fátyola mögött meglátja a tizzes szempárt épűgy, amint néped lelkében, életében a sajátost, az érdeket. Nagyon szépek azok a keleti nagyvárosok: Alexandria, Kairó utcai életének tarka-barka különféleségével. Régi idők romjain még mindig maradt annyi a ragyogásból, hogy szemünket elkápráztassa. És tovább. A porrá omlott Heliopolist repkény módjára folyja körül a mythosz, melynek világában andalogva járunk, hogy majd a gízéhi piramisok hatalmas voltán emberi mű maradandóságát csodáljuk. A szphinxek mellől utrakerekedve, mi is elmondhatjuk a könyv írójával: megvalósultak álomképeink. Legnagyobb dícsérete az utirajzoknak, ha el tudja érni azt, hogy illúziót tudott bennünk kelteni. És Vértesi könyvének ez sikerült; nemcsak sok szép rajzával éri ezt el, hanem az írásából rajzolódó szingazdag képpel is.”

A „Bácskai Hírlap” 154-ik száma ezeket írja:

„Kéleti ég alatt. Zombori földink, a jeles tollú író Vértesi Károly most adta ki a Franklin társulat kiadásában megjelent „Kéleti ég alatt” című utirajzát. A kiválóan csinos kiállítású díszmű, amely a legizlésesebb kiállítású gyönyörű illusztrációkkal van tele, amelyek csak értékesebb teszik a beltartalmát tekintetében is nagybecsű művet. A szerző saját uti tapasztalatait írja le e szép könyvben és bizonyára sok küzdelem, viszontagság és kaland eredménye ez a mű, amely Egyiptommal ismertet meg bennünket. Sokat foglalkozik a nagyobb egyiptomi városok leírásával. Alexandria és Kairó a legnagyobb pontossággal vannak ott leírva és lerajzolva. Nem geografas toll az, amely ezt a művet írta, hanem költői toll az, amelyet az életfilozófiába mártott a szerző, hogy az ősvilágnak azt a rendkívüli érdekes részét veltük megismertesse. Tudomány és ismeretgazdagsággal van telve a szép kiállítású könyv, amelynek ára a szép kiállításához és terjedelméhez elég olcsó és csak 6 korona. A műhöz Dömötör Pál, a jeles lyrikus írta „A szerzőhöz” című hangulatos előszót. Az érdekes könyvből alkalomszerűen közölni fogunk egy-néhány tárcasabót.”

Az „Ujvidéki” 45-ik száma így méltatja a könyvet: „Kéleti ég alatt” címen Vértesi Károly, zombori földink, ki már nem egy értékes munkával gazdagította az utirajzok és utirajzok hazai irodalmát, legújabbán ismét egy tanulságos és érdekes utirajzot irt, mely számos illusztrációval, csinos és díszes kiállításban, a Franklin-társulat kiadásában jelent meg. A szerző saját uti tapasztalatait írja le s Egyiptom nagyobb városait, Alexandriát, Kairót ismerteti annyira élénk s hű leírásban, hogy az olvasó színt beleéli magát a kelet tündér világába. Tudomány, ismeret és költői lendület jellemzi ez értékes művet, melyhez Dömötör Pál, a jeles költő hangulatteljes előszót irt. Az érdekes könyvből — mely díszes kiállítása és nagy terjedelme mellett elég olcsó, 6 korona — mutatványt közöl mai tárcánk.”

A „Vasárnapi Ujság” karácsonyi számában ezeket mondja:

„Kéleti ég alatt. Utirajzok, írta Vértesi Károly. Egyiptom még mindig az a föld, melyről bármennyit irtak is, még mindig sokat lehet róla mondani. Vértesi Károly is egy nagy kötetben írja le ott szerzett tapasztalatait, vonzón és tanulságosan. A Franklin társulat kiadásában jelent meg képekkel illusztrálva. A verses előszót Dömötör Pál, az ismert költő írta hozzá.”

Felolvas szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

Üzletbarátainknak és t. vevőinknek boldog újévet kívánunk.

Hirschenhauser és Kovács,

a „Gólyához” címzett áruház tulajdonosai.

A cservenkai erkölcsbíró.

Tisztelt szerkesztő ur!

A „Bácska” f. évi 99. számában „Egy jótékony iparos” cím alatt kis cikkecske jelent meg, mely közönségünkben különös érdeklődést keltett.

Haip Dániel polgártársunk a karácsonyi ünnepek alkalmából hat szegény gyermeket ruház fel, — ezen jótékony tetteért jutalmát bizonyára saját lelkületében találja, polgártársaink becsülését ezen kívül is már bírta.

Ezen jótékony tetteket a fenti cikkecskével történt közzétételre alkalmából kiált, hogy közönségünkben valahol elbujva egy erkölcsbíró leledzik, egy cservenkai Cato, aki elég tapintatlan Haip jótékonyát mások megsértésével összekapcsolni, ilyformán:

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Cservenkán, a hol minden csak önérdékből történik s társadalmunk legkiválóbb tagjait is ez a csunya érdek vezeti, a hol igazán annyi gazdag ember nem tördök a szegény, éhez és fázó gyermekekkel stb. stb...

Ezen vakmerő megtámadása közönségünk társadalmának annál botrányosabb, mivel kétszeresen névtelen is.

A támadó nem nevezi meg azokat, a kiket pszicholn akar, másrészt saját nevét sem közli.

Minthogy mi alulírottak megítélni kívánjuk, hogy S. J. ur eddig kifejezett jótékonyága alapján mennyire jogosult, másrészt társadalmi állása és szellemi képességei alapján mennyire hivatott arra, hogy Cservenka közönsége felett itéljen, ezenfelül különben is óhajtanók őt szemtől-szembe tisztelni, ennélfogva ezennel felbivjuk, hogy szíveskedjék magát megnevezni.

Azon esetre pedig, ha S. J. ur magát nyíltan meg nem nevezné, őt gyáva rágalmozónak nyilvánítjuk.

Cservenkán, 1898. december 23-án.

Schumacher György,

Geyer Péter,

Schumacher Károly,

Dr. Lelbach László.

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiu gyakornokul felvétetik

Spitzer és Lederer

2-1

bank- és váltó-üzletében

ZOMBORBAN.

1315. szám,

kig. 1898.

Árverési hirdetmény.

Uj-Palánka község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 9/2.térképi és 481. kataszteri hr. számú 500 öles legelőjutelek **1899. évi január hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor** Uj-Palánka község-házán nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek örök áron el fog adni.

Kikiáltási ár 250 frt.

Bánatpénz 25 frt.

A vételár vevő által az árverés napjától számítandó 1 hónap alatt kifizetendő. Utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

A részletes árverési és eladási feltételek a községi jegyzői irodában naponként a hivatalos órák alatt bárki által betekinthetők.

Uj-Palánka, 1898. évi december hó 22-én.

Büchler Róbert,

Spiltener,

jegyző.

biró.

Alulírott, egy 4 szobából, 2 konyhából, 1 istállóból, pincéből, 1 magtárból és bő udvarból álló sarokházamat, melyben 33 éven át üzletem van, **szabad kézből eladom.**

A ház Zomborban, Szelenese városrészen, szöntai-uton 203. házszám alatt fekszik.

3-1

Milivojevits György.

Ajánlkozás.

Alkalmazásban levő jegyzői irnok, ki érettségivel, államszámvitel-tani és három nyelvű jegyzői oklevéllel bír, megfelelő jegyzői irodai alkalmazást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

3-1

12364. sz.

tk. 1898.

Póthírdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Zombori Takarékpénztár végrehajtónak Betyin Szima zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 35 frt és 35 frt s járulékaí iránti végrehajtási ügyében a 12336/tk. 1898. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a zombori 992. sz. betétben A. II. 1-3. sorsz. a foglalt s Betyin Szima (nős Vukadinovits Drágával) tulajdonán bejegyzett 6140/2., 6141/2. és 6142/2. hr. számú részletekből álló jószágtestre 326 frt kikiáltási árban a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében az **1899. évi január hó 24-ik napjának délutáni 3 órájára** kitűzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. §-a alapján Singer és Reichsfeld budapesti cég végrehajtó érdekében is 151 frt 35 kr tökékövetelése s járulékaí kielégítése végett megtartni fog.

Kelt Zomborban, 1898. évi november hó 15-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Rá d á n y,

kir. trszéki bíró.

Korcsolyák!

Halifax	1:20—1:60
Halifax nikl	1:60—2:20
Mercur	1:40—2:00
Mercur nikl	2:00—2:50
Condor	1:60—2:50

Ifj. HEINDLHOFER R.,
ZOMBOR.

Vidéki megrendelések gyorsan
eszközöltnék.

Angol tanfolyam

nyílt meg **f. hó 15-én**, felette előnyös feltételek mellett. **A tandíj havi 14 óráért 4 frt**, kezességgel, hogy a tanuló a nyelvet hat hónap alatt elsajátítja. Privát órákat is adok uri házaknál. Kitérő módszer, alapos és gyors oktatás. — Leveleket „English” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

10332. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetés.

A járáshoz tartozó Deszpot Szt-Iván községben tisedésbe jött egy rendőrzetési és egy gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok; a rendőrzetési állás évi 250 frt, a gyalogrendőri évi 200 frt javadalmazással van egybekötve.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felerősített kérvényeiket **1898. évi december hó 31. napjáig** hozzám felterjesszék.

Megkivántatik pályázóktól, hogy a magyar nyelven kívül a községben divó szerb nyelvet is bírják, írni és olvasni tudjanak.

Felelős öri minőségben működött egyének a pályázatból kizárva.

Kiszolgált csendőrök a rendőrzetési s katonaviselt egyének a rendőri állásokra előnyben részesülnek.

Ujvidék, 1898. december hó 14-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

3—3

Ertesítés.

Van szerencsém Zombor város és vidéke m. t. közönségének b tudomására adni, hogy helyben Zrinyi-utca Valient József ur házában egy a mai kor igényeinek megfelelő

tudakozó és közvetítő irodát

nyitottam. Kiterjedt nagy ismeretségem révén abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy bármily megbízásnak a legrövidebb idő alatt eleget tehetek.

Felvilágosítással és közvetítéssel szolgálók csekély díjazás mellett házakra, földekre, gazdasági berendezésekre, terménycikkre bármily legyen, butorokra, kocsikra és egyáltalán bármily tárgyra, mely az adást és vevést képezi, aki lakást bére adni vagy kiadni szándékozik. Ezzel kapcsolatosan házasságok közvetítésével is foglalkozom a legnagyobb diszkréció mellett.

Személyes közvetítés külön megegyezés tárgyát képezi.

Amidőn ezen vállalatomat a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlom, biztosíthatom egyuttal arról is, hogy iparkodni fogok minden igénynek pontosan megfelelni.

Kiváló tisztelettel

6—5

Rónai I.

U. i. Eladó egy teljesen új vendéglői berendezés és egy gépműhely raktárral együtt.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletünkben a legjobb minőségű idei termésű

narancs, citrom és malagaszőlő

kapható a következő áron:

7 darab narancs 10 kr.

7 darab citrom 10 kr.

Első rendű malagaszőlő 1 kiló 1 frt.

Kapható a főútleben és a Lukits-féle házban levő **főküzetben**, bástya-utca.

Tisztelettel

Engel és Goldstein,

fűszer-, csemege és rövidáru kereskedők

*—2

ZOMBORBAN.

Meghívás.

Az első bukini segélyszövetkezet 1899. évi január hó 6-án délután 2 órakor tartja a róm. kath. iskola II-ik osztály termében XVII-ik rendes évi közgyűlést, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. A múlt évi közgyűlési jegyzőkönyv felolvasása.
2. Közgyűlési elnök és jegyző választása.
3. Igazgatósági jelentés a lefolyt év üzleteredményéről.
4. Az évi számadás jóváhagyása s a felmentvény megadása vagy megtagadása.
5. Az igazgató és II-od igazgató választása.
6. 8 igazgatósági tag választása.
7. 4 igazgatósági pótag választása.
8. 3 felügyelő bizottsági tag választása.
9. Pénztáros választása.
10. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tagnak megválasztása.
11. Netáni indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Zomborban Párisi- és Gromon-utca sarkán, a takarékpénztár bérházában

uri és női cipőüzletet

nyitottam, melyben kész áru mellett a főszűlyt különösen mértékszerűen megrendelésekre fektetem.

Elvállalok uri-, női- és gyermek-cipők elkészítését, a mai kornak megfelelő legjobb és legdivatosabb kivitelben.

Alapos szakismeretem, melyet Budapestben elsőrangú cégeknek, mint szabász több éveken keresztül elsajátítottam, azon reményre jogosítanak, hogy tisztelt megrendelőim minden igényeinek meg fogok felelni.

Midőn a n. é. közönség szives partfogását kérem, a legjutányosabb és legpontosabb kiszolgálásról biztosíthatom, maradtam

mély tisztelettel

12—12 Gubicza György.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves

ÖNKÉNTESI JOGOT.

A ki már sor alatt állott, elkészett.

SZÜLETÉSI ÉV KÖZLENDŐ.

Programot ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katona-iskola igazgatója

DEBRECZENBEN.

Felügyelő: **MAYER ADOLF,**

10—10 es. és kir. órnagy.

Intézet: Arany János-utca saját ház.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?

Vas- és fém-esztergálás.

GAZDASÁGI GÉP- és MECHANIKAI MŰHELYE, FÉMONTÓDE

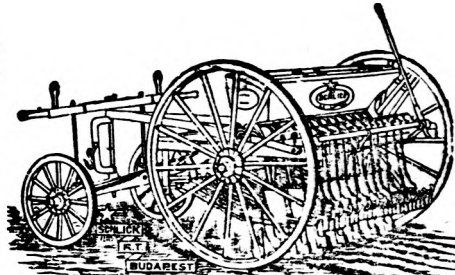
VARRÓGÉP-JAVÍTÓ INTÉZETE



CZEISEL JÓZSEF

ZOMBOR,

Zarándok-(Sóház-)u.105.



Készíték mindennemű gazdasági gépeket, ugymint: kukorica-morzsolókat saját jobbitott mintám szerint feltöltve az eddig készített morzsolókat. Szecskavágókat, darálókat, répvágókat, szivattyukat, fecskendőket, vetőgépeket, konkolytisztítókat (Trieur), dugattyukat szivattyukhoz és gőzkazánokhoz minden nagyságban, fémöntvények minta vagy rajz szerint.

Vas- és fém-esztergálás.

Raktáron tartok mindennemű gazdasági cikket és technikai dolgokat. Gépolaj, consistens zsír, dobsinek magas bordákkal, forraló csövek gőzkazánokhoz, csövek kovácsolt vashól vízvetőeknek, vas- és rézpótlékek, mézgaárak, mézga szelencék, zsinórok, buvó lapos zsinórok, vízmutató üvegek, csavarok, kulcsok és mindennemű szerszámokat.

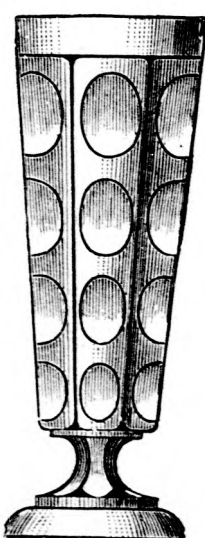
Sőrcsapok és szelelő csapszegek. Gépszijjak elsőrendű színbőrből.

Feszmerők (manometer) ujak és javításoknak külön berendezett osztály, feszmerők kipróbálása ingyen eszközöltetik.

Mindennemű javítások elfogadhatnak, ugyszintin gazdasági gépeket, lakatos épületmunkákat és VARRÓGÉP-JAVÍTÁSOK jutányos áron mellett eszközöltetnek.

Malmok rekonstruálása, berendezése és bármilyen iparvállalat berendezése
*—8 általam eszközöltetik.

Gépszijjak elsőrendű színbőrből.



T. O.

Tulhalmozott árukészlet és az idei általános gyenge üzletfolyam miatt elhatároztam magamat, hogy az összes árukat minden elfogadható árért eladom.

Használja fel mindenki ezen alkalmat, olcsó bevásárlásokat eszközölni.

Ezennel bátorkodom a tisztelt vendéglős urakat értesíteni, hogy a törvény értelmében újévtől kezdve minden használatban levő **poháron és palackon koronának** kell lenni. Tisztelettel ajánlom raktáromat.

Tisztelettel

SCHERER FERENC,

üveg- és butorkereskedő.

6—4